

MAGYAR LAP

T. „Otthon” Irók és Hirlapírók Köre
HUNGARIA BUDAPEST
VII., Erzsébet-körut 9—11.

Director și redactor responsabil:
dr Paál Árpád

Proprietar: TIPOGR. SFT. LADISLAU S. A.
Nrul de inscriere in Reg. Publ. periodice — Tri-
bunalul B'hor, sectia III. Nr. ord. 11/11 Iunie 1938

Primcolaborator: **dr Gyártás Elemér**

A nemzetközi agrár-szövetség értekezlete Prágában

Hodzsa miniszterelnök a középeurópai földművelő és ipari államok összefogása szükségességéről beszélt

Prágából jelentik: A nemzetközi agrár-szövetség prágai értekezletének megnyitása alkalmával esütörtökön **Hodzsa** miniszterelnök beszédet mondott. Hangzottatta a középeurópai földművelő és ipari államok összefogásának szükségességét. Ennek a fontosságát — ugymond — ma már a nyugati hatalmak is felismerik. Ez a középeurópai együttműködés, mely az ellentétek elsimítását is jelentené, az európai békének egyik legfontosabb tényezője.

Henlein Berlinben és Londonban. Meggyorsultak a nemzetiségi tárgyalások

Berlinből jelentik: Hír szerint **Henlein**

szerdán Berlinben tartózkodott és állítólag illetékes politikai tényezőkkel tárgyalásokat folytatott az új cseh nemzetiségi statutummal kapcsolatban. Illetékes helyen ezzel kapcsolatban minden felvilágosítást megtagadnak. **Henlein** már elutazott Berlinből és állítólag Londonba ment.

Prágából jelentik: A nemzetiségi kérdés megoldására irányuló tárgyalások üteme szemelláthatólag gyorsul. Ugy a miniszterelnök, mint a kormány több tagja szünet nélkül tárgyal részben a koalíciós pártok, részben a népcsoportok megbizottaival.

A behozatali rendszer fontos módosításai

Bucuresti. Saját tud. A nemzetgazdasági miniszter számos módosítást eszközölt a behozatali módszeren, amely módosítások alkalmasak a külkereskedelmi forgalom élénkítésére. Az új módosítások a következő pontokat tartalmazzák:

1. A behozatali engedélyeket az ipar és kereskedelem számára a jövőben vámáruikkékként, vagy vám-áruikkékként csoportjaiként fogják kiadni.

2. A külkereskedelmet szabályozó igazgatóság által napi folyóárak számára kiadott behozatali engedélyek 6 hónapig érvényesek, indokolt esetekben újabb hat hónapi meghosszabbítási lehetőséggel, az eddigi 3 hónap helyett.

A gépek és üzemi berendezések számára 9 hónapig érvényesek a behozatali engedélyek, az eddigi 6 hónap helyett, hat hónapi meghosszabbítási lehetőséggel, az eddigi 3 hónap helyett.

Minden behozatali engedély meghosszabbítására irányuló kérés, ellentétben az eddigi intézkedésekkel, benyújtható a 6, illetve 9 hónapi, de nem egy 12, illetve 15 hónapos határidő lejárta után, ha az áru nem több, mint harminc nappal a behozatali engedély lejárta után érkezik. A vámhivatalok az elvámolást minden formalitás nélkül végzik s a behozatali engedélyek ez időre „ipso iure” meghosszabbítódnak.

Eden volt külügyminiszter ismét megjelent a színen

Allást foglalt az erélyes angol külpolitikai irány mellett. — Ellentétek Chamberlain miniszterelnök és Wansittart külügyi tanácsadó között

Londonból jelentik: **Eden** volt angol külügyminiszter esütörtök este beszédet mondott, amelyben állást foglalt ama felfogás ellen, hogy veszélyt jelentene a békére, ha Anglia erélyesen védelmezné törvényes érdekeit. Bizonyos nemzetközi vélemények arra mutatnak, hogy Anglia csak kétféle irányvonalat követhet: vagy zárt sorokban visszavonul, vagy kihívó támadásba megy át. Pedig van más követhető irányvonal is. Anglia politikáját bizonyos nemzetközi elveknek kell meghatározni, amelyeket mindig tiszteletben tartott és amelyektől most sem távolodhat el.

A továbbiakban **Eden** figyelmeztetett, hogy Anglia már elkötelezte magát, hogy a spanyol polgárháborút tisztán spanyol ügynek tekinti.

Londonból jelentik: Politikai körökben nagy feltűnést kelt az a hír, hogy **Wansittart** nem hajlandó tovább ellátni a diplomáciai tanácsadó szerepét és vissza akar vonulni a magánéletbe. **Wansittart** és **Chamberlain** között állítólag súlyos ellentétek merültek fel a spanyol kérdésben és a kelet-európai politikában.

A községek pénzügyei

A július 15-én életbelépő új közigazgatási törvény — amint tudjuk — a községek és a tartományok alakulataira építi föl az ország egész közigazgatási szervezetét. A község a kiindulási pont, a legfontosabb közigazgatási egység, mihez képest a tartomány már inkább csak összefoglaló magasabb szervezet. Minden magasabb szervezet is csak úgy lehet igazán életképes, ha területén a községek életképessége hiánytalanul megvan, s a további fejlődés előfeltételeit minden község magában hordozza. A község fogalma nemcsak az egyes falvakra vonatkozik, hanem a kisebb és nagyobb városokra is. A törvény elnevező módja így minden kis és nagy helyi állandó letelepülést a „község” szóval jelöl meg, mintegy ráutalva arra a jelentőségre, hogy a kis és nagy kiterjedésekben mind-mind bizonyos közéleti közösségnek kell lennie, s ez a közösség a fontos.

Ilyen értelemben úgy a városi, mint a falusi községek elismert alapjain az ország társadalmi és gazdasági fölépítésének. Olyan sejtek, melyek egészséges működésüktől függ az egész ország organizmususa. Ez a meglátás egyúttal annak is a meglátatása, hogy a községek kisebb, vagy nagyobb kiterjedése, falusi egyszerűsége, vagy városias bonyolultsága nem a leglényegesebb meghatározó, hanem a földolgozó ezeknek a közösségeknek az önmagukban való életereje. A társadalmi és gazdasági képesség a maguk ügyei helyes ellátására. Ha egy kis falu a maga minden lakója életét megelégedettséggel tudja összefoglalni, akkor aránylag több értékű az ország szempontjából, mint az olyan nagy város, mely tele van bonyodalmakkal, bizonytalanságokkal és elégedetlenségekkel. Tehát társadalmi és gazdasági jó megalapozottság kell mindenüvé, minden községbe, hogy az országos közélet egészséges szervezetű legyen.

Ebből a szempontból nézve igen fontos, hogy az új közigazgatási törvény hogyan oldja meg a községek gazdasági ügyvitelét, a bennük való jó közigazgatás költségeinek a fődöntését, szóval: a község pénzügyeit. A törvény kötelezően előírja minden községre nézve, hogy évenként költségvetést állítson össze, s azt minden lakója köztudomására hozza meg a tervezés állapotában. Minden községi lakónak jogot ad hozzá, hogy észrevételeket tehesen, s kifogásait felső hatóságokhoz is előterjeszthesse a költségvetésre vonatkozóan. Az egyes költségvetésekben a költségvetés megvitatása és elfogadása is úgy történik, hogy az egyes kiadási és bevételi tételek mind-mind külön megfontolás alá kerülhetnek. A törvény különös elővigyázatossága az, hogy a költségvetés alkotásában kötelező tételnek írja elő olyan alap alkotását, melyből előre nem látott, rendkívüli költségek is fődözhetnek legyenek.

Egyébként a költségvetések még felsőbb jóváhagyás alá is tartoznak. A falusi és kisvárosi költségvetéseket a megyefőnök hagyja jóvá; míg a székhely-városok, gyógyfürdő községek és törvényhatósági városok költségvetéseit jóváhagyás végett a tartományi kormányzóhoz kell terjeszteni. Maguknak a kormányzóságoknak és Bucuresti fővárosnak a költségvetései a belügyminisztérium jóváhagyása alá tartoznak.

A községek és tartományok költségvetéseiben a bevételek adják azt a gazdasági alapot, amire az egész közigazgatási életképesség támaszkodhatik. A tartományi költségvetésekről

is szólunk ezuttal, mert ami bevételeket a törvény ezek számára előír, azok is nagyrésztben a községekre kirovódó adókból származnak, s így a községek gazdasági és pénzügyi életére hatnak vissza. A törvény előírásai szerint úgy a községi, mint a tartományi költségvetések rendes bevételei adóból, díjakból, a községi vállalatok és vagyonok jövedelmeiből származnak. A törvény még a költségvetések rendkívüli és különleges célú bevételeire is tesz előírásokat.

Ami a költségvetési rendes bevételeket illeti, azok között bizonyára a legszokottabbak s a legjövendelmezőbbek lesznek az adóztatásból származók. A törvény a községek adóztatási jogát a következő rendelkezésekkel szabályozza: „Az adóegységesítésről szóló törvény korláta között a községek és a tartományok saját céljaikra pótdadót rendszeresíthetnek az egyes állami alapadókra. A tartományok és községek ideiglenes jelleggel kiegészítő pótdadót is állapíthatnak meg, még pedig a meglévő pótdadók mértékéig terjedően. Ilyen ideiglenes kiegészítő pótdadókhoz azonban kell a belügyi és pénzügyi miniszterek hozzájárulása, s csupán helyi érdekű nagyobb munkálatok vagy a községi költségvetés egyensúlyozása érdekében vehető igénybe.” További adóbevételek még a községek részére a következők: a) 33 százalék a látványosságok után járó állami adókból; b) 10 százalék a szerencsejátékok adójából (az állami sorsjáték kivételével); c) 50 százalék az örökösödési adókból; e) 25 százalék a község területén gyártott gyümölcsalínka adójából.

A törvény egy külön pénzalap létesítéséről is intézkedik, mely arra szolgál, hogy a tartományok és a községek költségvetési bevételeit pótolja. Ezt a pénzalapot központilag a belügyminiszter kezeli. A tartományi és községi pénzalap úgy létesül, hogy a szeszmonopólium tiszta jövedelmének 30 százalékát fordítják ez alap táplálására, továbbá a borfogyasztási adóból 20 százalékot, a pálinkafogyasztási adóból 30 százalékot, a cukorfogyasztási adóból 20 százalékot, s a bélyegtörvény 109. szakaszának 1. pontja szerinti állami bevételből 50 százalékot. Az így létesülő tartományi és községi pénzalapból 10 százalékot azoknak a községeknek a kiegészítésére fordítanak, amelyek a törvényben kötelezően előírt kiadásait saját erejükből nem tudják fődözni. A pénzalap többi részéből 45 százalékot kapnak a tartományok, 25 százalékot a falusi községek, 20 százalékot a városok és törvényhatóságok, 5 százalékot Bu-

caresti főváros, 5 százalékot a fürdő és gyógyhely jellegű községek.

Az adókból és államsegélyből való községi bevételeken túl még a saját vállalataikból való jövedelem az, ami a községek rendelkezésére állhat. A községek különböző vállalatokat és intézményeket szervezhetnek lakóik használatára, s azok használatát kötelezővé is tehetik. Ilyenek a világítási, vízvezetéki és csatornázási üzemek, köztisztasági vállalatok, vágóhidak, kéményseprés, áruk súlymérése, kenyérgyártás ellenőrzése, s más ehhez hasonló közérdekű szolgálatok. Ezekért a községek díjakat szabhatnak. Elemi veszélyek idején a községi tanácsok a lakosság személyes szolgálatait is igénybe vehetik. Személyes szolgáltatásra kötelezhetnek a községi tanácsok minden lakót a község körzetében levő utak fenntartása érdekében. Az útfenntartó munkára kötelezés nem haladhatja túl évenként a 10 napot. Akik személyesen nem tudják elvégezni a munkát, napenkénti 75 lei összeggel válthatják meg magukat.

Igen célszerű rendelkezés az új közigazgatási törvényben az, amelyik az egyes közműintézményekre is kimondja, hogy egyáltalán semmi mentességük nincs a községi szolgál-

tokért járó díjak alól. Csak kedvezményesebb díjszabás alá eshetnek, ha nagyobb mennyiségben veszik igénybe a községi üzemek szolgáltatását.

Az elmondottakban feltüntettük, hogy új közigazgatási törvénynek mik a főbb rendelkezései a községek költségvetési bevételeire vonatkozóan. Ezek egyuttal a községi közigazgatás gazdasági megalapozásairól is bizonyos tájékoztatást nyújthatnak. Meg kell még emléztetnünk, hogy éppen az új törvénnyel kapcsolatban a fővárosi sajtó olyan kívánalmakat közölt, hogy a központosítás megszüntetésével gondoskodni kell a vidéki közigazgatások pénzügyi önállóságáról is. Ha decentralizáció lesz a közigazgatásban, — mondják az illető sajtóközlemények — legyen decentralizáció a helyi közigazgatás pénzügyi forrásaira nézve is. Ez mindenesetre igen természetes kívánalom. Az új törvény az adóztatási jog megadásával igyekszik is ezt a kívánalmat teljesíteni. Ha a pénzügyi önállóság a költségvetési kiadások tekintetében is megvalósul, vagyis a községek a fölülről rájuk utalt kiadások kötelező voltától szabadulhatnak, — akkor ez mindenesetre elő fogja segíteni, hogy a községi háztartások egészséges alapokra tudjanak helyezkedni.

Az „akadémia” elnevezés kizárólag a Román Tudományos Akadémiát illeti

Öfelsége rendelettörvényt irt alá, amely az „akadémia” szó használatát szabályozza. — Azok a jogi személyek, vagy vállalatok, amelyek elnevezésükben jelenleg az „akadémia” szót használják, kötelesek elnevezésüket három hónapon belül megváltoztatni

Bucuresti. Saját tud. A király rendelettörvényt irt alá, amely az „academia” szó használatát szabályozza. E rendelettörvény szerint az „academia” elnevezést a jövőben nem használhatja más fizikai vagy jogi személy, mint a Román Tudományos Akadémia. Csak törvény adhatja meg a jogot iskoláknak és tudományos, vagy professzionális egyesületeknek, hogy az „academia” nevet használják.

Az illetékes hatóságok a jövőben nem fognak bejegyezni olyan cégeket, amelyek elnevezése a fenti intézkedésekkel ellenkezik. Azok a jogi személyek, vagy vállalatok, amelyek elnevezésükben jelenleg az „academia”

szót használják, kötelesek 3 hónap alatt megváltoztatni elnevezésüket. Akik ezt nem teszik meg, elvesztik jogi személyiségüket s a Román Akadémia, vagy az illetékes minisztérium kérheti a törvénytől a felszámolásukat.

A rendelettörvény indokolása az, hogy vállalatok és egyesületek, — sőt egészen kis és komolytalan vállalkozások is egyre gyakrabban választják cégüknek az „academia” elnevezést. Így találunk táncakadémiát, fodrászakkadémiát, szabásati akadémiát és biliárd akadémiát is. Ezek alkalmasak arra, hogy a Román Akadémia tekintélyét csorbítsák.

A madárka

Irtá: Marjalaky Tibor

Kovács Jóska szokatlan zajra ébredt kora reggeli álmából. Először nem akart hinni szemének — s alaposan megdörzsölte: Valóság, amit lát? Hónaposzobájukban ijedten repdesett egy gyönyörű narancssárgatollazatu madárka. Oldalabillentette a mellette levő ágyban alvó Sipos Pistát:

— Te, nézd már, hogy miféle madár repült be hozzánk!

Pista sem tudta mire vélni a szokatlan látomást és előbb csak a paplan alól pislogott a szerény tetején pihegő madárkára.

— Te, ez egy kanári! — kiáltotta rövid szemlélődés után — és már ugrottak is kifelé az ágyból.

A madárka pedig megrettenve a mozgolódásból, újra kétségbeesetten repdesni kezdett a tágas szobában, picit, törékeny teste neki-neki csapódott az ablaküvegnek.

— Csukjuk be a felső ablakot, ott jött bel Jóska már fel is kapaszkodott egy székre és elzárta a kis madár elől a menekülés útját.

A kiabálásra és ablakcsapódásra fölébredt a szoba másik két lakója is — és most már négyen lesték a madárka minden mozdulatát, várva az alkalmas pillanatot, amelyikben lecsaphatnak rá. Ez a pillanat nem is késett soká. A fáradt kis kanári két piciny gyöngyszemét a fiukra emelve, könyörgőn, leszállt a szoba egyetlen asztalára és nem is ellenkezett, amikor Szokol Kálmán óvatosan — tőle soha nem látott gyengédséggel — tenyerébe vette.

A fiuk valamennyien jóval túl voltak a húsz esztendőn — sőt Sipos Pista már a „harminc felé közeledők” közé tartozott — mégis valamennyien úgy meghatódtak ezen a tavaszi reggelen, mintha nem meglelt iparosok, kereskedők lennének, hanem érzékenyszívű leánykák. Valamennyien kö-

zelről akarták látni, kezükkel akarták simogatni a csöppnyi istenteremtését, amelyik csodálatosan tiszta kis szemét hol az egyik fiura, hol a másikra emelte.

Becézgették, csodálgatták és Sipos Pista még rá is lehelgetett szegénykére, „hogy meg ne fázzék”.

A madárka közben — mintha érezte volna, hogy jószívű emberek közé került — kezdett egy kicsit megnyugodni, elannyira, hogy amikor a fiuk, mint drága holmit nagy vigyázattal az asztalra tették, nem repült el — sőt félénken ide-oda ugrott, csipegetett a vacsoráról ottmaradt kenyérmorzsaik után.

Amíg a madárka a négy fiu szobájával ismerkedett, gyors öltözködés közben megkezdődött a tanácskozás a kis kanári felett.

Hogy honnan, kitől jöhetett, szökhett el, azon nem tanakodtak sokáig. Hiszen természetes is: „Miért nem ügyel mindenki a kanárijára”. Kedves májusi ajándéknak tekintették, amit talán az ő felvidítésükre küldött jókedvében valami tavaszi tündér. Tanácskozni csak arról kellett, hogy honnan szerezzenek kalitkát a kis madárkának. A „kosztolás” gondját önkéntes felkiáltással magára vállalta a két kereskedő: Kovács Jóska és Szokol Kálmán. A kalitkakerdést is hamarosan elintézték. Sipos Pista lement az udvarban lakó mechanikushoz és kölcsönkérte a lombtárba dobott drótkalitkát.

Közeledett a 8 óra és kiki készülődni kezdett munkahelyére. Kovács Jóska és Szokol Kálmán az egyik fűtőcai fűszernagykereskedésben segítettek, Sipos Pista a vasgyárban volt munkavezető, míg a negyedik fiu, Álfheim Laci, mint szabósegéd kereste kenyerét.

A madárkát kalitkájával a legelőkelőbb helyre, az ablak felső zárjára akasztották és két kocka cukrot dugtak neki a rács közé. Tisztavízről sem feledkeztek meg. Szokol Kálmán a borotválkozó tálcakáját mosta ki szép tisztára, abban szolgálta fel a „vendégnek” a hűsítő italt.

Valami kimondhatatlan öröm csillogott arcukon, amikor kiléptek a május-reggeli utcára. Fő-

nöeik aznap délelőtt nem tudták mire vélni szokatlan jókedvüket, udvariaságukat és rejtélyes mosolygásukat. Perze a kanáriról egyikük sem szólt egy kukkot sem. Nem árt az óvatosság, hiszen akármilyen nagy a város, véletlenül még igazi gazdája akadna ennek a szökevény madárkának.

A kosztadó Ágnes nagyságát is oly viharosan üdvözölték déiben, mintha legalábbis édes unokahuguk lett volna. Pedig a nyugdíjas özvegyasszony felett már eljártak az unokahugi szép napok.

— Sok répat kérünk nagysasszony — zengtek kórusban a húslevest tálaló özvegyasszonyok.

— Répat? Hát eddig nem szerették! — csodálkozott Ágnes nagysága.

— De kérem, most már szeretjük — volt a rövid válasz. — És ha Ágnes asszony jobban megfigyelte volna őket, nem tudom mit szólt volna ahhoz a rendtelenséghez, hogy a répa a tányérokba lassan a zsebekbe vándorolt. (Hja! akinek kanárija van!)

A szobájukban azután a kifordított kereskedői zsebekből még drága jó kendermaggal és nemtudommifélékkel kevert madáreleség került elő és a kis kanári oly fejedelmi lakomát csapott, hogy örömeiben elfeledte a szabadulást keresni a kalitkából s hangos hálaüvüléssel köszöntö meg ifjaink jószágát.

Egy udvarban laktam a fiukkal és mint mindennapi látogatójuk, magam is együtt élveztem velük a parányi kis madár fütyülését, trillázását, üveghangnál gyönyörűbben csendülő, hol vidám, hol párszárt síró énekét. S attól a naptól kezdve, amikor az egyik helyi lapban kis apróhirdetést vettem észre az „Elvesztett” rovatban, én is magamhoz tartozónak éreztem a kis madarat. A fiuknak mit sem szóltam arról, hogy már keresik a kirepült kanarit. Nem volt szívem zavarni örömeiket — és őszintén szólva: a magam örömet sem.

Osszeült Oradean az ármegállapító bizottság

Oradea. Saját tud. Pénteken délelőtt Nestorescu Gheorghe alpolgármester elnökölte alatt ülést tartott az ármegállapító bizottság. Az ülés összehívását egyes termékek, főleg a buza árának nagymértvű értékesítkése tette szükségessé. A múlt héten még 580—600 lej között volt a buza ára, míg két nappal ezelőtt váratlanul leesett 500 leire, sőt már 485 lejért is lehetett búzát vásárolni. Az ármegállapító bizottság meghallgatta a pék és a húsiparosok képviselőit. Végül is úgy határoztak, hogy az ármegállapítással még néhány napig várnak, amíg a buza ára megszilárdul.

A palesztinai zavargások aggodalmat keltenek Londonban

Haifában 28 temetés volt egy nap alatt Jeruzsálemből jelentik: Palesztinában a legutóbbi 24 óra alatt 34 ember esett áldozatul a véres zavargásoknak. A sebesültek száma eléri a százat. Haifában csütörtökön 28 temetés volt. A Reuter jelentése szerint a palesztinai zavargások aggodalmat keltenek ugyan londoni körökben, de nem hiszik, hogy a hatóságok ne lennének urai a helyzetnek. Az őszel újabb angol dandár indul Palesztinába és ezzel az ott államcsúszó angol dandárok száma háromra emelkedik.

Országszerte jó eredményt értek el az érettségi vizsgára jelentkező magyar jelöltek

Cluj. Saját tud. A cluji érettségizetők bizottságok által megtartott vizsgák végleges eredményeiről tegnap állították össze a százalékos arányozsámot. Ezek szerint városunkban a három vizsga bizottság előtt érettségire állt összesen 277 jelölt, akik közül sikerrel tett írásbelit 214, azaz 77.25 százalék; a szóbelin átjutott 183, tehát 66.65 százalék. Ha pusztán a magyar intézetek növendékeinek számárányát tekintjük, a 101 jelöltből írásbelin átment 84 (83.84 százalék), szóbelin pedig 67 (66.67 százalék). Tehát a magyar jelöltek százalékos aránya még telette is áll az összeredménynek.

Befejeződtek a satumarei érettségi vizsgák

Saját tud. A satumarei érettségi vizsgáztató bizottság, amely előtt a satumarei, baia-mareai és sígheti jelöltek vizsgáztak, most hozta nyilvánosságra a vizsga végleges eredményét. Érettségire jelentkező 108 növendék, visszalépett 6, vizsgára állott 102. Az írásbelin átment 69, a szóbelin 56. A satumarei Eminescu liceum növendékei közül 23, a zárdai leánygimnázium növendékei közül 6, a satumarei állami leánygimnázium növendékei közül 8, a baia-mareai Sincai gimnázium jelöltjei közül 4, a sígheti állami fiugimnáziumból 8, a sígheti állami leánygimnázium növendékei közül 5 és két magántanuló tette le sikerrel a vizsgát.

Kitűnően vizsgáztak az aiudi Bethlen-kollégium érettségiző növendékei

Aiudról jelentik: A városban, amely a juniusi érettségi vizsgák alkalmából ezidén másodszer szerepelt vizsgáztató központként, Vianu bucaresti egyetemi tanár elnökölte alatt működött az érettségizetők bizottság. Ez alkalommal itt állottak érettségi vizsgára a turdai állami fiuliceum az alba-iuliai római katolikus fiuliceum, az aiudi állami fiuliceum és a Bethlen-kollégium fiuliceumának növendékei. A református Bethlen-kollégiumból 16-an jelentkezték érettségi vizsgára. Az írásbeli vizsgán a kollégium növendékei közül 13-an, a szóbeli vizsgálatban pedig a 13 növendék közül 11-en mentek keresztül. A vizsgabizottság tagjai a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a kollégium növendékeinek készütségéről és tárgyi tudásáról. Az érettségi vizsga lezárását követő napon az érettségizetők bizottság meglátogatta az évezázados intézet felszerelését és szertári gyűjteményét is.

Diszelnököt és elnököt választott a menekült-ügyi értekezlet

Országoként számbavették, hogy mennyi menekült helyezkedett el, s hol lehet még elhelyezkedés. Több tengerparti állam kijelentette, hogy nem tud több menekültet befogadni

Evianból jelentik: A menekültügyi értekezlet Beranger francia szenátort a konferencia diszelnökévé, Tylort, Roosevelt megbízottját pedig elnökké választotta.

Az értekezlet csütörtöki ülésén Brazília, Ausztrália, Kanada és Argentína képviselői hangoztatták, hogy országaik a menekültek befogadásában már elmentek a legvégső határig. Belgium képviselője kijelentette, hogy Belgiumban 15 ezer 50 menekült él és ezek közül 800 a szovjet-unió területéről menekült el. Ausztrália kiküldötte szerint Ausztráliában

csak olyanokra szoritkozhat a bevándorlás, akik angol állampolgárok. Argentína képviselője megállapította, hogy az Egyesült Államok után Argentína fogadta be a legtöbb zsidó kivándorlót. Hangoztatta, hogy Argentína földművelő állam, ahol a földművesek még hosszú ideig nagy lehetőségeket találnak. Itt tehát elsősorban mezőgazdasági munkások bevándorlása kívánatos. Hollandia kiküldötte közölte, hogy hazájában kerekaszámban 25 ezer menekült él.

A kiküldöttek szombat délelőtt folytatják beszámolóikat.

A kormány háromhónapos működésének mérlege

Bucurestiből jelentik: A kormány, amelyet Ófelsége, II. Károly király három hónappal ezelőtt állított az ország élére, elsősorban a lelkek megnyugtatását tűzte ki célul. Különösen a belügyminisztérium fejtett ki ezirányban nagyjelentőségű működést Armand Ca-

dekében. Ugyanabban az időben a vezetők szigoruan felelősek cselekedeteikért.

A kormány eddigi terveit és célkitűzéseit pontról-pontra megvalósította. A politikai pártok felosztása az államvédelmi törvény megalkotása, a vasgárda felosztása után munkásságát az új közigazgatási törvényjavaslattal megkoronázta. Ófelsége II. Károly király személyesen is meglátogatta az egyes vidékeket és az egyes vidékek központjait, felkeresie a különböző országrészek megyefőnökeit és polgármestereit, hogy személyesen győződjék meg az új szellemben való munkáról és annak eredményéről.

Három hónapos működése után a kormány legutóbbi kiáltványa, amit az elmúlt napokban teljes részletességgel közöltünk, egyebek között a következőket írja:

„A politikai pártok működése, a visszaélések, a közbenjárások és kijárások, valamint az állami ellenőrzés hiányosságainak jegyben zajlottak le. Elsősorban ezen a helyzeten változtattak. A városok és a megyék élére dolgozó, becsületes és megbízható embereket állítottak, akik új erkölcsöket honosítottak meg az állampolgárok legteljesebb meglegedésére.”

Az új közigazgatási törvényjavaslat elkészült és a törvényvéleményező tanács elé került. Az új törvényjavaslat, amelyet Armand Calinescu készített, nagyvonalaiiban már ismeretes: Az országot tíz közigazgatási tartományra osztja, mindegyik tartomány élére egy kormányzó kerül. A kormány kiáltványa ezzel kapcsolatban a következőket közli:

„A kormány az új közigazgatási törvény nyelv rövidesen széleskörű decentralizációt biztosít, teljesen száműzve az állami közigazgatásból a régi politikai rendszer szellemét.”

Három hónap alatt komoly, évtizedekre terjedő munkát végzett a kormány.

Calinescu belügyminiszter

Calinescu belügyminiszter vezetése mellett. Köztudomású, hogy az uralom átvételekor milyen zavaros állapotok uralkodtak az országban, amelyek már-már az állam életét is veszélyeztették. Szükség volt tehát egy határozott egyéniségre, aki tekintélyének súlyánál, igazságérzeténél fogva az általános rend szellemében intézkedjen. A három hónapi munkásságnak már meg is vannak az eredményei. Az állam polgárai a legnagyobb bizalommal tekintenek az állami hatóságok működésére és új korszak kezdődött, a termékeny és építő munka szellemében.

Három hónappal ezelőtt a kormány kiáltványában a következőket olvastuk:

„Kormányzatunk a törvényes rend jegyében zajlik le. Ujjászervezzük az állam gépezetét. Az állampolgárok érdekében és a szükségletekhez képest leegyszerűsítjük a különböző hivatalok működését. A hivatali személyzet kiválasztásánál szigorú alapelveket állapítunk meg. Célkitűzésünk egy jobban fizetett, de becsületesen dolgozó tisztviselősztyály.”

„A helyi közigazgatásokban is új rendet állapítunk meg. Mindenfelé erősen érezhető a politikai pártok befolyása. A helyes gazdálkodás szellemét kell meghonosítanunk a köz ér-

Málnássy Üdön tanárt történelemkönyve miatt törölték a vitézi rend tagjai sorából

Budapestről jelentik: Vitéz Málnássy Üdön tanárt nemrég jogerősen kéthavi fogházra ítélték, mert egy történelmi könyvében nemzetragalmazást követett el. Málnássy ügyében, aki aktív szerepet játszik az egyik magyarországi nemzeti szocialista-pártban, érdekes fordulat állott be. Az Országos Vitézi Szék a jogerős ítélet alapján Málnássyt törölte a vitézi rend tagjai sorából.

Szélhámos ügynökök kilincselnek a plébániákon!

„Öt szentmise elvégzéséért, egy vég világhírű vászon,
templomi célokra”

Országgrésünk különböző vidékeiről nap, mint nap értesítéseket kapunk szélhámos ügynökök garázdálkodásáról. Az alábbi levél ismét notorius szélhámos üzemleiről számol be

Mostanában valóságos „vigéc-invázió” dúl a falvakon. Különösképpen a plébániákat keresik fel nagy előszeretettel. E sorok írója — részben a saját kárára — arról győződött meg, hogy Transsilvánia különböző vidékeit beutazott két ügynök körülbelül félmillió lei hasznolt vágott zsebre jóhiszemű, de nehéz anyagi helyzetben lévő lelkészekről.

Ezek a lelkiismeretlen „ügynökök” a „vigéc”-trükkök történetében is érdekes és eddig még ismeretlen módszerrel csalják lépve áldozataikat.

Módszerük megismerésére szolgáljon az alábbi eset, amelynek áldozata éppen e sorok írója volt:

A napokban a falu csendjét elegáns gépkocsis zaja verte fel. Két előkelő úrnak öltözött egyén a falu kíváncsi gyermekeseregétől kísérvé, behajtott a plébániára. Mint régi ismerőst üdvözölnek és tudakozódásomra méltatlankodva emlékeztet nevére az egyik úr, dr. X. Y., mérnök.

Mialatt arról gondolkodom, hol ismerhetjük meg egymást, előadják jövetelük célját. Templomi ruhákat és felszereléseket végkiárusítanak. Kijelentem, hogy nem vásárlók. A „mérnök” úr, aki — szerinte — jelenleg Németország egyik textilgyárában „igazgató”, igen nagy áldozatkészségről tesz tanuságot. Társának parancsot ad, hogy vegyen elő egy vég vásznat, mert ezt a templom céljaira kívánja ajándékozni. Csupán arra kér, hogy megboldogult édesanyja és kanonok nagybátyja lelkiüdvéért végezzek el 5 szentmisét. Nagylelkűségében tovább megy. Elég tekintélyes damasztképvél levágot 5 métert, amit szintén a templom részére ajándékoz. Tekintettel arra, hogy két és fél év óta még egyetlen szál gyertyát sem ajándékoztak — a különben derék hűveim — a „mérnök” úr e „nagylelkűségétől” valósággal extázisba esem, gondolataim már látom is a szép miseruhákat és oltárterítőkét, amelyeket a „nagylelkű” adományból fogok készíttetni.

Ezeket az örömteljes és magamról megfeledkezett pillanatokot használja ki a két úr és az adományt igazoló irat több példányában való aláírása és hivatalos pecséttel való ellátása alkalmával aláírat velem 2 vég (30 m.) a 160 lei áru megrendelést is.

Összecsomagolják írásait és távozni készülnék. Valósággal megszeppenülve érzem magam, hogy a morózus fogadtatás ellenére is ilyen nemesen viselkedtek, mentegetni próbálom magam. — hivatkozva a sok megtévesztésre, amelyben különféle utazók miatt már bőven volt részem.

A „mérnök” úr nagyon megértő ember és arra kér, miután meggyőződtem az ő „becsületességükről”, rendeljek valamit áruikból.

Lesujtva előbbi „nemeslelkű” cselekedeteiktől, összes pénzemet, 1100 leit szó nélkül átadom nekik és ekkor döbbsentem rá az iratokból, hogy mit tettem. U. i. nemcsak a köszönő-iratot, de a megrendelést is aláírtam.

A „mérnök” úr észrevéve meglepetésemet, egy csomó kb. 50—70 darab köszönő-iratot s egyben megrendelő lapot mutatott be, melyek szerint finom anyagból — amit gyára megbízásából poton áron likvidál — a főtisztelendő urak rendeltek meg tőle, — ha az iratok csakugyan eredetiek.

A három egyházmegye főbb plébánia pécsetjét — néhol 28 ezer leies megrendelésekkel — tüntették fel az iratesomók.

Mielőtt végleg raeszmélhettem volna csele-

kedetem következményeire, megnyugtattak, hogy a pénz kérdése nem fontos; több éven át is fizethetem és amilyen gyorsan jöttek, úgy el is robogtak.

Szerencsére másnap sikerült a két urat a szomszédvárosban, igen vidám hangulatban elcsipnem és gyanútlanul átadták a váltót, gondolván, hogy azt rendezni akarom.

A pecsétes irás birtokában, néhány jelzőt szórtam rájuk és a vége a dolognak az lett,

hogy az előlegezett 1100 lei ellenértéke képpen megtartottam az 5 méter, 700 lei tényleges értékű damasztk-anyagot, a többit pedig visszaadtam a „nagylelkű” adományozó uraknak.

Még csak annyit kívánok megjegyezni, hogy a „világhírű”-nek mondott vászon közönséges áru, kicsinyben is méterenként 60—65 leiert bárhol beszerezhető.

Nem a nagyszerű alkalmi vásárt kötött paptestvéreim illuzióját kívántam elrontani, hanem mint legkevesebb „tandíjat” fizető (400 lei), fel akartam hívni a leendő áldozatok figyelmét arra, hogy a „mérnök” úr „nagylelkűsége” nehogy meghassa őket, mert pillanatnyi ártatlan örömeért igen nagy árat kell fizetniük.

A boldog vásárlóknak pedig őszinte részvételem fejezem ki és kívánságukra közölhetem több cég címét, amelyek a „Rumburger-Webe” vásznat az előbb jelzett áron megrendelésükre készséggel megküldi.

Sz. Gy.

Egyetemi tanárnő, bankárnő, író, szenátornő, mérnök, ügyvédnő az Önálló Hivatású Nők Szövetségének budapesti nagygyűlésén

Budapestről írják: Érdekes vendégei lesznek a nyár folyamán Budapestnek. Az Önálló Hivatású Nők Szövetsége tartja Budapesten augusztus 1-től 5-ig nemzetközi kongresszusát. Beszélünk a szövetség vezértitkárával, Zsigmond Terézszel, akinek felvilágosításai alapján sok érdekes adatot tudunk meg. Ezek szerint a résztvevők személye

a) alaposan rácafolni látszik Weininger úr és egyéb teoretikusok azon elméletére, amely szerint a nő valami alacsonyabbrendű élőlény,

b) hogy a kezdetleges feminista mozgalmak bukajelszoknyás suffragettejeire, akik anynyi élnek szolgáltattak hálás anyagot, semmiképpen sem emlékeztetnek a mai női mozgalmak vezetői.

Az Önálló Hivatású Nők Szövetsége 1921-ben alakult Amerikában. Nemzetközi jellegű pedig 1931 óta lett. Első nemzetközi kongresszusuk Bécsben volt, a második Párizsban. Ez a budapesti a harmadik lesz, melyre Amerikából ötven delegált és huszonöt európai államból ennek megfelelő számban érkeznek hivatalos kiküldetésben Budapestre.

Személyesen eljön a szövetség nemzetközi elnöke, Mrs. Lena Madson Philips, aki azonkívül, hogy New Yorkban ismert ügyvédnő, a „Pictorial Revue” című magazin főszerkesztője. Az amerikai elnök Miss Ealene Wright, akinek foglalkozása szenátusi postamester. Hivatkozva ebbeli tájékoztatásunkra, kérdésünkre azt a választ kaptuk, hogy a szenátus postamestere határozza meg előzetes kihallgatás alapján, ki beszélhet személyesen a magas szenátor urakkal, továbbá, melyek azok az ügyek, amelyeket ki kell nyomtatni, szóval — cenzori tisztséget tölt be s erre állítólag hivatottabb, mint bármely férfiú. Ugyancsak Amerikából érkezik a fiatal, sőt gyönyörű Miss Helen Havener, aki az amerikai filmgyárak megbízottja. Ő tulajdonképpen az összekötőkapocs a filmgyárak és a női szövetségek között. Margaret Lucy-Baker, az amerikai női kórházalapok számára gyűjt. Nem érdektelen, hogy az ifjú miss állítólag olyan szorgalommal és ügyességgel végzi teendőit, hogy átlag kétszáz-ezer dollárral gyűjt a nemes célra évenként többet, mint amennyire a kórházaknak szükségük van!

Angliából érkezik Miss Gordon Holmes, foglalkozására nézve bankár és igen büszke arra, hogy a budapesti Belvárosi Takarékpénztárnak is igazgatósági tagja. Miss Carolyne Hasdlett viszont — aki egyébként a Szent György-kereszt tulajdonosa — elektromos mér-

nők. A pesti kongresszuson a nők szerepéről a háztartás villamosításában tart előadást.

Mme Albin Guillot, a francia kultusz-minisztérium archivumainak igazgatója. Saját Hispano-Suizzáján jön és vele együtt a kongresszus egyik legérdekesebb hölgye: Suzanne Cordelier író, tanár és hogy vezéri adottságokkal is rendelkezik, azt valószínűvé teszi az a tény, hogy a francia szónoki kupa nyertese. Ő az egyébként, aki legpontosabban ismeri Magyarországot múltját és jelenét, amit a legutóbbi párizsi kongresszuson tartott beszédében már bebizonyított.

Az olasz dr. Maria Castellani statisztikai matematikus és Zürichben egyetemi tanár.

A pesti kongresszus megnyitó ülése a Tudományos Akadémián lesz. Az általános téma: a változó világ változó asszonyai, — vagyis az önálló hivatású nők múltja, jelene és remélhetőleg — jövője.

Hogy az összejövetelek férfimentesek-e? Sőt! Legjobb bizonyítéka ennek, hogy a fővédnők miniszterek lesznek. Mert az Önálló Hivatású Nők tényleg hivatásuk magaslatán állnak és éppen ezért legkevésbé sem hisznek egy külön női világban.

Dr Ernst Häckel tanár nyelvpedagógus
VILAGMODSZERE
**Tanuljunk
könnyen,
gyorsan
angolul!**

Az angol nyelv alapos elsajátításának könnyű és gyors módszere mindenki számára.

Írta: **Dr Szenczi Miklós**
az Aberdeen-ni egyetem (Nagybritánia) Magisztere a báró Eötvös József Collégium tanára.

A helyes kiejtés pontos megjelölésével, szövegyék és a feladatok megjelölésével, dr Ernst Häckel tanár már ismert és közkedvelt módszere szerint feldolgozva és összeállítva, A kiváló szerző neve és a Häckel módszer világsikere biztosítékai az angol nyelvtan uiszerősége, kiváló értékei és rendkívül használható voltának

Ez az az angol nyelvtan, melyből valóban a legrövidebb idő alatt, fáradtság nélkül, örömmel és tökéletesen sajátíthatja el mindenki a ma már nélkülözhetetlen angol nyelvet.

Erre a könyvre vártunk!

Igen szép és gondos kiállításban füzve 215 le
Kapható: könyvostálgunknál.

Meghalt Maklár Károly debreceni református püspök

— Halálát szívbénulás okozta —

Debrecenből jelentik: Maklár Károly, a físzlátúli református egyházkerület püspöke, csütörtök délután meghalt. Maklár Károly 1876-ban született. Püspökké 1936-ban választották meg Baltház Dezső örökébe. Addig az országos zsinat képviselője, az egyetemes konvent rendes tagja, jegyzője és bírója volt. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz az egyetemi nagytemplomból. A gyászbeszédet Ravasz László püspök mondja.

Maklár Károly halála egy napi betegség után, váratlanul következett be. A halált hírtelen fellépett szívgyengeség okozta.

A dunai hajózás kérdéséről tárgyalt a német külügyminis- térium hajózási osztályának vezetője Bucurestiben

A „Curentul” szerint Románia és Németország között érdekellentét áll fenn a nemparti államok ellenőrzési jogának kiküszöbölése tekintetében.

Bucuresti. Saját tud. Dr. Martins, a német külügyminisztérium hajózási osztályának vezetője, aki kedden érkezett Bucuresti-be, megbeszéléseket folytatott illetékes román körökkel a dunai hajózásnak az Anschluss következtében felmerült új problémáiról. A tárgyalásoknak egyelőre csak informatív jellege van.

A német kiküldöttnek megbízása van a német kormánytól, hogy a csehszlovák, román, magyar, jugoszláv és bulgár kormányokkal vegye fel az érintkezést.

A „Curentul” cikket ír erről a kérdéssel. Németországnak érdeke, hogy kiküszöbölje a nemparti államoknak nemzetközi ellenőrzési jogát a Dunán. Romániának viszont érdeke, hogy etekintetben együttműködést tartson fenn a nemparti államokkal, Angliával, Franciaországgal, sőt Olaszországgal is.

A japán csapatok Sanzi tartományból új általános támadást kezdtek Kína központi vidékei ellen

Hukou város elfoglalása a Jangcse folyó partján

Tokióból jelentik: A japán csapatok Sanzi tartománytól délre általános támadást kezdtek a kínaiak ellen. A Honan tartományra zúdított árvíz miatt fölöslegessé váltak az itt folyamatnyekkel is ki volt építve. Éppen azért elfoglalása nagy diadalhírként hatott Tokióban. Hukoutól nyugati irányban, a Jangcse-folyó ban volt japán hadműveletek, s a japánok az árvizes területől nyugatra tudtak csoportosulni új támadás végett. Ezt az új hadmozdulatot jelenti a Sanzi tartomány déli részén indult általános támadás.

A Jangcse folyón keletről nyugati irányban is továbbtart a japánok előhaladása Hankau felé. Korábbi táviratok már közölték, hogy a korábban Auking vidékén megállott japán csapatok pár nappal ezelőtt Hukou városba is bevonultak. Ez a város egy 300 ezer lakóju nagy központ a Pozang-tó és a Jangcsekiang partja között, mely katonai erődítménentén 200 kilométer távolságra van Hankau, mely eddig a kínai katonai műveletek irányító központja volt.

Sorozatos kínai merényletek Sanghaiban a háborus évforduló alkalmából

Sanghaiból jelentik: Sanghaiban a kínaiak a japán—kínai ellenségeskedés kitörésének évfordulója alkalmából csütörtökön a merényletek egész sorát követték el. Bombamerényletek történtek bankok, szállodák, hidak ellen, megtámadtak több Japánnal rokonszenvező kínait és rálöttek több japánra is. A nemzetközi városrész valóságos karhatalmi megszállás alá került. Az utcákon páncélgépkocsik cirkálnak. A rendőrök átkutatják a

gyanus házakat. A nemzetközi negyedben és a francia engedményes területen minden kínait átkutatnak, hogy nincs-e náluk fegyver. A Kiangsi-Roadon és a VII. Edward Streeten japán rendőrök jelentek meg és mindenkit megmotoztak. Megjelent a nemzetközi rendőrség egy csoportja is, de nem avatkozott bele a japán rendőrök tevékenységébe, csupán megfigyelésre szorítkozott.

Kitört az egyenlenség a kínai vezérkar és a szovjet katonai szakértői között. A kínaiak a szovjet küldötteit vádolják a Honan-tartományra zúdított árvíz miatt

Moszkva. (Transcont. A Románia távirata.) Luganietz-Orelski, a szovjet kínai nagykövete Csang-kai-sek tábornaggal megbeszélést folytatott s ez alkalommal szobakerült

az az összetűzés, mely a kínai vezérkar és a szovjet katonai szakértői között támadt. A nézeteltérés a kínai hadvezetőség és a szovjet küldöttei között a Honanra zúdított árvíz miatt keletkezett. Ez árvíz előidézésére a gátszakításokat a szovjet szakértői vitették végbe. A kínai vezérkar ennek tulajdonítja, hogy a japánok támadó frontja automatikusan meg rövidülhetett s most Sanzi tartomány déli részéből úgy a nyugaton szomszédos Sanzi tartomány felé, mint Hankau felé (déli irányban) egyaránt szabad utat kaptak a támadásra.

A Kuomintang (kínai nemzetgyűlés) nemzeti felfogásu elemei azzal vádolják a szovjet katonai szakértőit, hogy Honan tartomány árvízbe borítását bolszevizáló céllal idézték elő. Kína legtermékenyebb tartománya előntésével azt akarták elérni, hogy az óriási veszteségek miatt a terület kínai lakossága elkeseredjék s így hajlamosabb legyen a kommunista eszmeterjesztés befogadására.

Olasz—japán—mandzsú kereskedelmi szerződés.

Rómából jelentik: A Tokióban megkötött háromoldalu olasz-japán-mandzsú kereskedelmi szerződésről, mely az Olaszország és Japán között kialakult együttműködés eredményeként jött létre, a következőket közlik:

Az egyezmény mindenekelőtt kétoldalu nyilatkozatot tartalmaz Olaszország és Mandzsúria között, melyben a két állam kereskedelem-politikai téren kölcsönösen baráti elbánásról biztosítja egymást és biztosítja a legkedvezettebb nemzetnek járó elbánást. A szerződés másik fele szabályozza Olaszországnak Japánnal és Mandzsú-Kuóval való kereskedelmi forgalmát és megállapítja a forgalom tárgyául szolgáló áruk listáját. Noha Olaszország és Japán gazdasági felépítése sok hasonlóságot mutat, az évi kereskedelmi forgalom mintegy 400 millió lirát fog kitenni és a mult évekhez viszonyítva kétszeresére emelkedik. A szerződés egyik jellemző vonása, hogy a kiegyenlítés terén a magánfeleknek szabad területet enged és lehetővé teszi a szabad valuta-átutalást.

H O V A ?
Az élet küzdelmei köze-
pette senki sem mutatja
meg az utata szerencse felé

Csakis a
COLECTURA OFICIALA SI A
OFICIALOR RURALE P. T. T.
fiókjai adják meg a
helyes utbaigazítást :
AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK
SORSJEGYE...
A JULIUS 15-iki húzásra

VÁSÁROLJON IDEJÉBEN SORSJEGYET A
COLECTURA OFICIALA
SI OFICIALOR RURALE P.T.T.

Fiókjainál. — XVII. sorsjáték, I. osztály
Oradeai fiók: Bulevardul Regele Ferdinand 11.

Egy nyomdászinas csodálatos szappanládájából fejlődött ki a rádió

Mindennapi életünk egyik legfontosabb segítője s barátja a telefon. Feltalálása jellemző példája annak a ténynek, hogy bizonyos irányú gondolatok egy és ugyanabban az időben több elmét foglalkoztatnak s egymástól függetlenül, több formában születik meg ugyanaz a találmány. Ilyenkor az elsőnél is fontosabb a használhatóság s ez az eset áll fenn a telefontól is.

A mai telefon legősibb alakját Bell fedezte fel 1875-76-ban. Ezt a készüléket azonban, melynél a beszélő s a hallgató azonosok voltak, érzéketlensége s értelmetlenségig menő torzítása miatt alig használták. A ma is forgalomban lévő telefont a mikrofon segítségével működő telefont Emil Berliner találta fel 1877-ben. Élete a regényes képzelet kitalálásának látszik, mert a legszegényebb sorból küzd fel magát egy valóban boldog s gondtalan életbe. Igen szűkös viszonyok között született 1851-ben Hannoverben s nagy küzdelmek között nevelődött 11 testvérrel egyetemben. Nyomdász mesterséget tanult, de mikor gazdája 10 hónapi munka után sem adott neki fizetést, megúnta a dolgot, pályát változtatott és egy rövidúru üzletben keresett munkát. Itt maga az üzletmenet nem nagyon érdekelte, annál inkább az árak előállítására s hosszú mesztelést után 16 éves korában egy szövészetet szerkesztett. Ez perze kezdetleges volt, de Berliner megismertette a konstrukció alapfogalmait.

Hannoverben sehogysem boldogult és egy ismerős családdal 1870-ben Washingtonba vándorolt. Itt első dolga, hogy minden szabad percét a nyelv tökéletes elsajátítására fordítsa. Nyelvmesterre természetesen nem tellett, az a kör, melyben megfordult, nem éppen az irodalmi angolt használta s így ő vasárnaponként a templomokat kereste fel s a tökéletesen csiszolt prédikációk szövegét s kiejtését fejlesztette a maga tudását. Washingtonból New Yorkba költözik s itt egy Fahlberg nevű kémikus laboratóriumába kerül, mint laboráns. Alig keres valamit, de munkahelyén marad, mert a tudományos munka módszereit mindennél jobban érdeklik. Boldogulni azonban itt sem tud, ismét Washingtonba megy, ahol heti 12 dollár fizetéssel egy rövidúru üzletben kap munkát. Van végre állandó fizetése s munkába fog.

Még newyorki tartózkodása alatt megismerkedett dr. Johann Müllerrel: Abriss der Physik c. munkájával, melynek akusztikával s villamos-sággal foglalkozó fejezeteit szóról szóra tanulja meg. Első heti keresetén néhány battériát, egy relaisot, drótot s galvanométert vesz s egy szappanládába szereli első kísérleteit szolgáló eszközöket. Ez az a híres szappanláda, mely ma az amerikai nemzeti múzeum igen féltett emléke.

A szappanládából elindul a hang

A szappanláda fenekére egy fémlapot helyezt s fölé keresztbe egy fémrúdat úgy erősített meg, hogy a fémrúd közepén áthaladó csavar érintkezhetett a fémlappal. Az egészet dróttal kötötte össze, melyek a battériához kapcsolódtak. Mikor azután a battériákat nyitotta és zárta, egyszersmind a fémlapban is rezgést idézett elő. Most hangvillákat szerelt a drótokra s a megpendített hangvillák zengését átvette a fémlap. Ekkor egy másik ugyanilyen ládát szerelt fel, levitte az első emeletre, a két ládát dróttal összekötötte s ime az első emeleten — ha halkán is — hallani lehetett, amit ő a padlásról beszélt. 1877. április 13-án szabadalmaztatta ezt a találmányát, de nem volt vele megelégedve. Nagyon is halk s nagyon is torzító volt még. S ekkor alkotja meg tulajdonképpen a lényegét, a mikrofont.

Ez az a szénporos mikrofon, melyet mind a mai napig használnak, mely a hanghullámokat elektromos hullámokká alakítja át. Két lemez közé szénzemeseket helyezett. A mikor a külső lemezt hangrezgések érik, a rezgések átterjednek a szénzemesekre is, melyek hol közelebb, hol távolabb lesznek egymástól. A két lemez közé vezetett elektromos áram ellenállását ez a rezgés-változtatás hol erősíti, hol gyengíti s így a hangrezgés ritmusában ingadozó áram dróton elvezethető, mégpedig sokkal erősebben, mint az egyszerűen kapcsolt vezeték. Meg kell említenem, hogy sok helyen, felületesebb lexikonokban is a mikrofonos telefon feltalálójaként Hughes szere-

pel. Azt hiszem elegendő, ha hivatkozom az Egyesült Államok szabadalmi bíróságának döntésére, mely a mikrofonnak, tehát annak a szerkezetnek feltalálását, mely a hanghullámokat elektromos hullámokká alakítja át s viszont, Berlinernek ítélte oda, aki találmányát 1877. okt. 16-án vette oltalom alá, szemben Hughesal, aki 1878-ban szabadalmaztatta azt, természetesen misem tudva Berliner munkáját.

1878. január 15-én megkapja a szabadalmat s azonnal felajánlja azt a közben megalakult Telephon Company-nak 12.000 dollárért. A társaság természetesen hallani sem akar ekkora összegről, de Berliner, noha a legnagyobb nyomorral küzd, egy centet sem hajlandó engedni. Végre a társaság enged s átveszi a találmányt. Kevesebbet ad ugyan érte, de részesedést s állást ajánl fel neki.

Végre célnál van a kis nyomdászinas! De a sok munkának s az emberföltői nélkülözéseknek megijött az ellenhatása: Berliner testileg s lelkiileg teljesen összeomlik. Hosszú hónapok gondos ápolása tudta csak talpraállítani. De hiszen most már volt hite s gondtalanabban nézhetett a jövő elé. Felgyógyulása után New Yorkban kezdi meg a telefontársaság szervezését, majd amikor a társaság Bostonba helyezi át székhelyét, ő is vele megy s itt úgy szervezi meg a gyárat, hogy az napi 200 készüléket állít elő. A mai gyártási számok mellett ez a mennyiség talán nem tűnik olyan nagyknak, de 1879-ben ez utólról lehetetlen teljesítménynek látszott. 1881-ben ismét Európába jött s itt Berlinben szervezi meg az európai telefontársaságot. Fivére: I. Berliner vezetésével alapítja az azonos nevű vállalatot, mely Európa telefontársaságának központja lett.

A gramofon alapötlete

De Emil Berliner nem elégedett meg az eddigi eredményeivel s új találmányon dolgozik. Közismert, hogy Edison 1877-ben találja fel a fonográfot. Edison gépe a hangokat staniol-hengerre vette fel s óramű segítségével mozgó tű segítségével adta vissza. Berliner ezt a szerkezetet mikrofonjával kapcsolta össze és a mikrofonnal erősített hangot egy saphirhegyű csillámtű segítségével egyenletesen forgó, selakkal bevont fémlenzre vitte át. A csillámtű hozzá van erősítve a mikrofon membrájához s így a hangrezgéseknek finom s hű mását adja. Ez a találmány a ma annyira közkedvelt gramofon s gramofonlemezek. Berliner találmányai, úgy a mikrofonos telefon, mint a mikrofon, mint a rádiókészülékek integráns része, végül a gramofon, a mai élet szinte nélkülözhetetlen kellékei.

Találmányai nagy vagyonhoz juttatták. De ő a maga részére megmarad annak az egyszerű póztalan embernek, aki indulásakor volt. Kévszabad idejét a köznónak szentelte. Ő indította meg elsőnek a gyermekhalandóság leküzdése iránti nagy mozgalmat s vitte keresztül a tej ellenőrzését s pasteurizálását. Ugyancsak az ő nevéhez fűződik a tüdővész elleni mozgalom első komoly intézkedései.

Élete olyan, mint egy hihetetlen mese. Egy nyomorult kis nyomdászinas világra indul s lesz belőle világhírű feltaláló, a kis droguista-gyakornok új fizikai igazságokat ismer fel s vizitát a gyakorlati életbe s célhoz érve: munkája minden gyümölcsét a közjó javára fordítja. Nem is olyan kicsiny dolog embernek lenni!

Dr F. K.

Barcelonából több ezer katonaszökevény menekült a hegyekbe

Párizsból jelentik: Barcelonában az utóbbi napokban egész sorát végezték ki azoknak a katonaköteles egyéneknek, akik ki akarták vonni magukat a katonai szolgálat alól. Több ezer katonaszökevény a hegyekbe menekült. A köztársasági hadvezetőség nagyarányú akcióra készül a hegyekben, hogy a katonaszökevényeket kézre kerítse.

Juniusban változatlanok maradtak az árak

Bucurestiből írják: Az elmúlt hónap számos európai országban újabb drágasági hullámmal lepte meg a fogyasztó közönséget. A különböző országokban működő konjunkturakutató intézetek statisztikai kimutatásai azt bizonyítják, hogy Franciaországban, Belgiumban, Olaszországban, Magyarországon, Svájcban és Lengyelországban többé-kevésbé emelkedett a drágasági index.

Angliában és Csehszlovákiában az irányzat nem változott az elmúlt hónap folyamán. Nálunk a gyümölcsök és más növényi eredetű élelmiszerek ára csökkentést mutatott, de mivel ezek a cikkek nem kerülnek bele a drágasági indexbe, így ezen cikkek olcsóbbodása nem befolyásolja az árszínvonalat.

Mindenesetre nem haladhatunk el észrevétel nélkül azon tény mellett, hogy 1938. június havában a drágasági index nem mutatott emelkedést Romániában. Annak ellenére, hogy a fűrdődény kelles közepén vagyunk és nyaralásra utazók szükségleteiket hatványozottabb módon szerzik be az elutazás előtt, a piac élettelen, a vásárlók száma jelentéktelen.

Az országban lévő klimatikus és fűrdőhelyek kezdenek benépesedni: az árak emelkednek. Si-maia és a Marea Neagra üdülőhelyek piacának árai túltesznek Bucuresti árain is. Minden évben felvetődik a fűrdőhelyek ellátásának problémája anélkül azonban, hogy eddig kielégítő megoldást nyert volna.

A június havi drágasági index az élelmiszerekre vonatkozólag, ha 1916. augusztus 1-ét 100-nak vesszük, a következő: 1935. december 31-én 3374, 1938. május 31-én 3762, 1938. június 30-án 3782. A ruházati cikkekben az elmúlt hónappal szemben az index nem mutat változást: május 31-én és június 30-án egyformán 4453-at jelzett az 1916. augusztus 1-i százzal szemben.

Az egyéb cikkekre vonatkozólag, mint a lakbér, szappan, tűzifa, épületfa, benzín, papír, stb. ugyancsak nincs változás az 1938. május 31-iki árnívóval szemben. Mindkét esetben az index 3727-et mutat.

Általános indexszám: 1916. augusztus 1-én 100, 1935. december 31-én 3446, 1938. május 31-én 3980, 1938. június 30-án 3987.

Schütz Antal művei:

Az örökkévalóság

Fűzve 145 lei.

Azok a klasszikusan szép előadások, amelyeket a kiváló hittudós és bölcselő az örökkévalóság problémáiról a budapesti egyetemen tartott.

ŐRSÉG

Fűzve 145 lei.

A nagynevű tudós szerző mélyenjáró tanulmányai és cikkei a kereszténység felbecsülhetetlen értékeinek megőrzéséről és ápolásáról.

KRISZTUS

Amatörkötesben 180 lei

Ez a könyv új perspektívákba állított régi igazságokkal azt mutatja meg, hogy a nagy, elméleti és gyakorlati létkérdések egyetlen megoldása: Krisztus.

Isten a történelemben

Fűzve 130 lei

A „honnán, hová, miért, hogyan” kérdésekre ad feleletet ez a könyv az Örök bölcsesség szerint, a katolikus igazságot valló tudományos felfogással.

A házasság

Amatörkötesben 110 lei

Ez a könyv azt mutatja meg, hogy egyedül a katolikus házassági eszmény képviseli az igazi életigényeket és értékeket.

Kapható: könyvosztályunknál

HIREK

MAGYAR LAPOK
Keresztény magyar napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldalon: Egész évre 800, félfévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lel.
Magyarországon: Egész évre 50 P., félfévre 25 P., negyedévre 15 P., egy hónapra 5 P. vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037-
Telefon: 12-27.

Cluj szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Kéziratokat nem örvényünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: A meleg tovább tart, nyugaton néhány helyen záporos lehet, de a hőmérséklet nem csökken.

A VEZÉRKARI FŐNÖK ÉS A KATONAI IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS VEZETŐJE A BELÜGYMINISZTERNÉL. Bucuresti. Saját tud. Armand Calinescu belügyminiszter csütörtökön fogadta Ionescu Stefan tábornokot, a vezérkar főnökét és Manolache tábornokot, a katonai igazságszolgáltatás vezetőjét.

Fáradt, kimerült: Lemosás, borotválás: Valódi Dianával!

Mégis megrendezik a Satumarei Mintavásárt. Saját tud. A Satumarei Mintavásár megrendezéséről a kereskedelmi és iparkamara a CFR vezérigazgatóságának merevsége miatt lemondott, mivel a vasut csak 25 százalékos kedvezményt akart az utasoknak adni. A kamara ezáltal a kiállítás sikerét látta veszélyben forogni és a rendezés tervével fennhagyott. A Sfatul Negustoresc vezetősége legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a kiállítást, amely a kereskedelmi életbe szinte nélkülözhetetlen, új keringést hozna, a saját felelősségére megrendezi.

SZABAD A DOHÁNYZÁS A FŐVÁROSI VILLAMOSOKON. Bucuresti. Saját tud. A fővárosi közönsége erősen tiltakozott a városi villamosközlekedés azon intézkedése ellen, hogy a villamosokban nem szabad dohányozni. A dohányjövédék is panaszt emelt, hogy a tilalom óta érezhetően kevesebb cigarettát fogyasztanak a fővárosban. A pénzügyminiszter erre közbelepett s most a városi villamosközlekedés kénytelen volt megengedni a villamosokban való dohányzást.

Félholtra verte a betörő a hazatérő háztulajdonosnőt. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Kellemetlen és könnyen végzetessé válható kalandban volt része Keresó Józsefné gheorgheni háztulajdonosnőnek. Egyik nap bezárta lakása ajtaját és a városba távozott. Estefelé, amint hazatért, megdöbbenve látta, hogy lakása egyik ablaka nyitva van és a szobában egy férfi járkal és éppen tovább akar állni. Ráküldte a betörőre, aki erre a védtelen asszonyra vetette magát, útni-verní, fojtogatni kezdte, annyira, hogy az asszony eszméletlenül terült el a földön. Ugy találtak rá a szomszédai. A betörő keresésére indultak, azonban az már kerekelt oldott. A rendőrségnek az a feltevése, hogy a Gheorgheni városban nap-nap után a közelmúltban megismételt betöréseket egy és ugyanaz a személy követte el. A tettest keresik.

Egy nyugalmazott ezredes rejtélyes halála. Bucuresti. Saját tud. Bazil Ionescu nyugalmazott ezredes bucaresti lakásának fürdőszobájában felakasztotta magát. A házkapusa talált rá, akinek feltűnt, hogy az ezredes hosszabb ideje nem távozott el lakásáról. A rendőrség megindította a nyomozást, mert az öngyilkosság okait titokzatosság takarja. Az orvosi vizsgálat erőszak nyomaira is talált az ezredesen; így ütések fedeztek fel az arcán és egy vérszennyeződést a karján, amiből arra következtetnek, hogy esetleg gyilkosság történt.

Zürichi zárlat. Párizs 12.13 háromnegyed, London 21.60, Newyork 437.75, Brüsszel 74.12 fél, Milánó 23.02 fél, Amszterdam 241.15, Berlin 175.90, Prága 15.12 fél, Varsó 82.25, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Jogos önvédelmet állapított meg a törvényszék egy távollévő vádlottal szemben gyilkossági ügyben. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Hat évvel ezelőtt történt, hogy Varga Sándor illetőség nélküli kőbőr cigánytól lovat vásárolt Bartos János tulogheji gazdálkodó. Mikor a marhalevél átadására került volna a sor, kiderült, hogy azzal a cigány nem rendelkezik. E fölött eladó és vevő összeverekedtek. Bartos késsel rohant rá a cigányra. A cigány erre felkapott egy hatalmas dorongot és azzal úgy főbeütötte Bartost, hogy percek alatt meghalt. A szerdán megtartott tárgyaláson — bár a vádlott cigány meg sem jelent — a törvényszék jogos önvédelmet állapított meg és felmentő ítéletet hozott.

A GHILCOS-TÓ VIDÉKÉT TANULMÁNYOZZA A „TERMÉSZETKUTATÓK” HUSZONKÉT TAGU TÁRSASÁGA. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Néhány év óta Bányai János tanár, neves geológusunk vezetésével a lelkes kis csapat keresi fel a székelylakta vidékeket és természetkutató munkálatokat végez a nyári hónapok néhány napján. A társaság tagjai fő- és középiskolai tanárok, akik között több külföldi is van, tanárjelöltek, egyetemi hallgatók. Bejárták már és értékes tapasztalatokat és tudományos leleteket szereztek a Hargita hegyvonulatain, a Szent Anna-tó vidékén, Bálványos és Torja körletében, stb. és tapasztalataikat tudományos értekezés formájában dolgozták fel. Az idén a kis tudományos expedíció a Ghilcos-tónál telepedett le és annak klímáját, közeit, növényzetét teszi tanulmány tárgyává. Annál dícséretreméltóbb munkájuk, mert minden anyagi segítség nélkül, pusztán saját áldozatkészségükből vállalkoztak a tanulmányútra.

A Hója erdőben bujkál a cluj gyilkosság tetteste. Cluj. Saját tud. A Fericirei utcai dráma gyilkosának kézrekerítésére a rendőri és csendőri hatóságok rendületlenül tovább folytatják a nyomozást. A harmadnap óta tartó nyomozásnak azonban mindeztideig semmi eredménye sincsen. Ez okból a hatóságok a sajtó útján is felkérlik a közönséget, hogy aki valamit tud a gyilkos Szabó István hollétéről, jelentse a központi rendőrségnek. A Fellegvári-rész egyes lakói azt állítják, hogy Szabó István a tegnapi nap folyamán előlopakodott a Hója erdőből és a városrész egyik tüzletében élelmiszert vásárolt magának, majd ismét nyomtalanul eltűnt. A közbiztonsági hatóságok ezirányban is kiterjesztették a vizsgálatot.

A BRASOVI HADTESTPARANCSONK-SÁG NEMI ENYHÍTÉS ESZKÖZÖLT A GYŰLEKEZÉSI TILALMI RENDELKEZÉSEN. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Csütörtökön érkezett meg a brasovi hadtestparancsnokság körrendelete a helybeli helyőrségparancsnoksághoz, mely bizonyos vonatkozásban enyhítéseket eszközöl a 15. számú rendelkezésével felállított gyülekezési tilalmi rendelkezésén. A rendelkezés szerint a jövőben nem szükséges külön és előzetes engedély az esküvői, keresztelői és halotti gyülekezésekhez. Ugyancsak nincs engedélyre szükségük a falvakban az olyan népénekkaroknak, melyeknek számottevő tagjai katonai előképzősökből kerülnek ki. Egyebekben a 15. számú rendelkezés intézkedései mindenben szigorúan betartandók. A pótrendezést a helyőrségparancsnoksága közölte az összes csendőrsparancsnokságokkal is.

Eró, jókedv, frissesség: Valódi Diana.

Megtalálták a gheorgheni örménykatolikus templomból elloptat nagyrértékű szentségtartó készlet darabjait. Mercurea-Ciuc. Saját tud. 1938. szeptember hó 9-én reggelre virradólag vakmerő betörés történt a gheorgheni örménykatolikus templomban. A templom hátsórészén, kettős vasráccson keresztül, ismeretlen tettes behatolt a sekrestyébe, felfeszítette az ottlévő erős vaspantos ládát és ellopta a templom nagyrértékű szentségtartóját. A nyomozó hatóságok előtt annakidején érthetetlen volt, hogy, habár a ládában még több értékes templomi kegyeszer is volt, a tettes csupán a szentségtartót vitte magával. A szentségtartó különben 1797. évből való volt és azt Dávidovics Gergely örménykereskedő ajándékozta az egyházközségnek. Anyagára nézve aranyozott ezüst volt, igen sok drágakövel kirakva. Különösen egyházi műemléki értéke volt felbecsülhetetlen. A tettes, amint a nyomozás akkoriban megállapította, a hátsó ajtón, a kerítésnek a gyilkostói utcára nyíló kapuján át távozott. A rendőrség természetesen a legerélyesebb nyomozást vezette be, azonban eredménytelenül. Végre a napokban érdekes leletek bukakntak a városi sportpályát javító munkások. Megtalálták a szentségtartó készletét tartalmazó anyagát a földbe elásva. Egyetlen egy drágaköves volt a törmelékek között. A rendőrség most ezen a nyomon újabb vizsgálatot kezdett.

Kévéházakban, vendéglőkben kérje mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

— Mi lesz július 15.-én, miért izgulnak annyira az emberek?

— Az Állami Sorsjáték I. osztályának a húzása

— Siessünk akkor mi is a sorsjegyarudába, vásároljunk mi is sorsjegyet

Az AURORA fiókjai utjába esnek. Ott honol a szerencse. Fiókjainál vásárolt sorsjeggyel milliomos lesz.

A XVII. sorsjáték I. osztályának A HUZÁSA JULIUS 15.-én

AURORA

Oradeai képviselő: Banca Union Bulevardul Regele Ferdinand No. 1.

A forgalmi adó alá eső vállalatoknak évente csak egyszer kell a technikai lapot benyújtaniok. Oradea. Saját tud. A forgalmi adó alá eső vállalatokra vonatkozóan a pénzügyigazgatóság újabb rendeletet kapott. A rendelet szerint a minisztérium úgy döntött, hogy a forgalmi adó alá eső vállalatoknak csak egyszer egy évben kell technikai lapot benyújtaniok.

EGY ÉVI ELZÁRÁSRA ÍTELTEK EGY TILTOTT MŰTÉTET VÉGZŐ SZÜLESZ-NÓT. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Özv. Juhász Andrásné ciceui községi szülésznő ezelőtt két évvel tiltott műtétet végzett László Elekné odaváló asszonyon. László Elekné vérmérgezést kapott és borzalmas kínok között nemsokára meghalt. A törvényszék Juhásznét egyévi fogságra és kétezer lei pénzbüntetésre ítélte.

Újabb kinevezések és áthelyezések a bihormegyei bírói karban. Oradea. Saját tud. Az igazságügyminisztérium hivatalos jelentése szerint, az oradeai és bihormegyei bírói karban a következő előléptetéseket és áthelyezéseket fogantatosították: Nicolae Mihaiescu táblai főelnököt augusztus elsejétől a Legfelsőbb Semmitörvényszék II. tanácsának bírájává léptették elő, az eltávozott Romulus Pop helyébe. Az oradeai ítélőtábla főelnöki székébe a miniszter Ulvineanu Alexandrut, a clujji tábla II. tagozatának elnökét nevezte ki. Cornel Cărpineseanu táblabíró, akit Oradea város polgármesterévé nevezte ki, ezzel egyidejűleg áthelyezték a clujji ítélőtáblához. Popescu Marin táblai főügyész helyettesét az oradeai táblához tanácsbíróvá neveztek ki, Cornel Cărpineseanu helyébe. Mihail Popoviciu vizsgálóbíró a törvényszék IV. tagozatának enklévé léptették elő. Constantin M. Constantinescu helyébe. Vespasian Numereanu, táblai főügyész helyettesét a braşovi táblához helyezték ugyanabban a minőségben. Constantin M. Constantinescut, a törvényszék IV. székfőnökének főnökét az oradeai tábla főügyész helyettesévé neveztek ki, Vespasian Numereanu helyére. Nicolae Grauntean, a hunedoarai törvényszék tanácsbíráját, az oradeai tábla szekciós-ügyészévé neveztek ki. Constantin M. Dimitrut, a törvényszék szekciós-elnöki rangban lévő Oradea városi járásbíró a bihori törvényszékhez tanácsbíróvá neveztek ki. Alexandru Gera clujmegyei járásbíró a cluj járásbíróshoz helyezték át

Hőségben hűsít: Valódi Diana

Üngyilkosságba küldtek egy cselédleányt. Braşov. Saját tud. Baló Mária 22 éves cselédleány, aki az I. C. Bratianu-utca 19. szám alatt szolgált, tegnap este lügköldattal megmérgezte magát. Súlyos állapotban szállították a közpórházba. — Ennyit mond a rendőrségi jelentés Baló Mária esetéről. A következőket maga Baló Maria mondta el kihallgatása alkalmával. — Tegnap este kimentem kértém és kaptam asszonyomtól beteg testvérem meglátogatására, ahonnan kapuzárás után érkeztem vissza. Kopogtatásomra azt a választ kaptam gazdától, hogy menjek vissza oda, ahol voltam. Miután nem engedtek be, kénytelen voltam egész reggelig a kapu előtt sétálni, abban a reményben, hogy reggel visszaengednek munkahelyemre. Azonban nem így történt. Reggel a gazdám a kapunyitást után behívott az udvarra, ahol összeviesza pofozott, majd a batyumat az utcára dobva, engem ismét elűzött. Estig járkáltam céltalanul az utcákon. Ekkor már úgy el voltam keseredve, hogy egy szappanbolthoz mentem, megmaradt 10 leiemmel lügkövet vettem és azt csupromba feloldva, megittam. — Ezt mondta el Baló Mária, aki jelenleg a közpórház közös termében várja élete ügyének jobbára vagy balra fordulását. Egészséges leány azonban sohase lesz a székely gyermekből, aki azért akarta fiatal életét magától eldobni, mert gazdája igazságtalan volt vele szemben.

Temetések Oradeán. Igen nagy részvét mellett temették tegnap délután Lezen Keszthelyi Sándor nyug. főjegyzőt. (Erdélyi „Concordia“.)

Popa Rozália 35 éves korában meghalt. Temetése július 8-án volt. — Pop György 47 éves korában meghalt Noprid községben. Temetése július 9-én délután 2 órakor lesz Nojorid községben. — Popa Nicolae 47 éves korában meghalt a közpórházban. Temetése július 9-én délután 4 órakor lesz Beliu községben. — Opris Traian törvényszéki hivatalnok 37 éves korában a tudósanatoriumban meghalt. Temetése július 9-én délután lesz a Haller-kápolnában. (Caritas.)

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

Kántortanítói állást hirdet a beiusi római katolikus egyházközség osztatlan iskolához. Javadalom: havi 2700 lei, lakás, fűtés és mintegy 3000 lei stóla évenként. Pályázni lehet augusztus 1-ig. Választás napjáról a pályázók értesítve lesznek.

Róm. Kath. Egyházközség.

Jamandi igazságügyminiszter ardeali körútja. Cluj. Saját tud. Jamandi Victor igazságügyminiszter csütörtökön váratlanul Clujra érkezett. Az igazságügyi palotát — annak ellenére, hogy érkezését várták — nem kereste fel, ellenben megjelent a kiskorúak javító intézetében, ahol az intézmény adminisztrációját és belső rendjét vizsgálta felül. Az igazságügyminiszter Clujról péntekre virradó éjszaka keresztülutazott Oradeán, ahol szalonkocsiját a satumarei szerelvényhez kapcsolták. Az előkelő vendég anélkül, hogy Oradeán kiszállt volna, utján tovább folytatta Satumarera.

HAMIS BIZONYÍTVÁNY-GYÁRAT LEPLEZTEK LE A SATUMAREI HATÓSÁGOK. Satumare. Saját tudósítónktól. Rendkívül érdekes ügyben nyomoznak az itteni hatóságok. Néhány héttel ezelőtt 11 ezer lei hivatalos pénz elsikkasztása miatt az ügyészség Coman Simion ezredes-megyeifőnök feljelentésére letartóztatta Velnit Vasile segédjegyzőt, aki a hiripi községében teljesített szolgálatot. A megítélt fiatalembert Haiaş Ioan vizsgálóbíró elé kísérték, aki kihallgatása során aziránt érdeklődött, hogy a Velnitan lelkiismeretét nem terhel-e más bűn is. Velnitan a keresztkérdések sulya alatt megtörve bevallotta, hogy a hiripi községében valóságos okirathamisító gyárat rendezett be. Beállított hozzá Lebovits Izidor utlevélügynök, aki elbeszélte neki, hogy az állampolgársági revizió nagyon jó pénzszerezési alkalom. Vannak olyan egyének, akik a törvényes keretek között nem tudják illetőségüket igazolni, s egy megfelelő bizonyítványt megszemélt áldozatokra képesek. Ajánlatot tett Velnitannak, hogy állítson ki az általa benomdott nevre illetőségi bizonyítványt s azokat megmorbájjá jó áron értékesítse. Mivel a próbálkozás fényes anyagi eredménnyel járt, megkezdtek a hamisítványok üzemszerű gyártását. A községben soha nem járt egyének kaptak illetőségi bizonyítványt, amelyet aztán az állampolgársági bizonyítványnál sikerrel felhasználhattak. Velnitan a vizsgálóbíró előtt töredelmes vallomást tett, amelyet jegyzőkönyve foglaltak. A vizsgálóbíró később maga elé idézte és okirathamisításra való felbujtás vádjával letartóztatta Lebovits Izidort. A vádtanács a vizsgálóbíró végzését jóváhagyta. Azokat, akik hamis illetőségi bizonyítványt csaltak állampolgársági irataikhoz, törlik az állampolgárok névjegyzékéből.

AZ ELKÁRTYÁZOTT HUSZONKÉT-EZER LEI TANULSÁGOS TÖRTÉNETE. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Nem mindennapi feljelentést iktatott a napokban az ügyészség. Humunciuc Gheorghe lunca de Josi fakereskedő panasolja, hogy Mendelovici Mate fakereskedő lakásában lefolyt kártyázás alkalmával — bizonyára a társaság tagjai közül valaki — ellopta huszonkétezer lei készpénzt. Megemlítette, hogy pókert játszottak és a játékban tizenegyen vettek részt, mind fakereskedők és főtisztviselők. Az ügyészség a feljelentést nyomozás végett kiadta a csendőrségnek, amelynek jelentéséből mindenesetre jellemzően érdekes „tényállás” derült ki: A kártyázás a feljelentésben említett napon tényleg megtörtént Mendelovici Mate fakereskedő lakásán. Nagyobb társaság játszott. Vallomásaiban Humunciuc Gh. fakereskedő előadta, hogy a játék idejében héténezer lei készpénze volt és ebből loptak el huszonkétezer leit. Ezzel szemben a csendőrmester jelentésében előadja, hogy a szóbanforgó huszonkétezer leit nem lopta el senki Humunciucól, hanem azt pókeren elvesztette és csak azért tett feljelentést az ügyészségen, hogy rájesszen társaira és arra bírja rá őket, hogy a kártyán elvesztett pénzt adják vissza. Arra számított, hogy a tizenegy jómódú fakereskedő inkább visszafizeti az ő huszonkétezer leit, minthogy kitegye magát tiltott kártyajáték miatt történő büntetésnek. Jól is számított, — írja a jelentés — a társaság tagjai a huszonkétezer leit összeadták és elküldötték Humunciucnak, aki erre a feljelentést visszavonta.

A KÉZILABDA-VILÁGBAJNOKSÁG KÜZDELMEI. Dessauból jelentik: A kézilabda világbajnokság mérkőzései során Magyarország 10:6 (2:4) arányban győzött Dánia felett. Egyéb eredmények: Svájc—Lengyelország 9:2 (6:2); Románia—Luxemburg 12:6 (7:2); Svédország—Hollandia 8:4 (4:2); Németország—Csehszlovákia 19:6 (12:3). A Svájc—Lengyelország mérkőzést Weissenfelsben, a Románia—Luxemburg és Svédország—Hollandia mérkőzést Magdeburgban, a német—cseh mérkőzést Berlinben tartották meg. Szombaton német—magyar mérkőzésre kerül sor.

* Olyan egyéneknek, akinek bőltürlése elégtelen s ezért emésztése meg van zavarva és éjjel nem tud aludni, ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Kérdezze meg orvosát.

A volt oradeai premontrai főgimnázium növendékeinek harminctéves érettségi találkozója

Oradea. Saját tud. Bensőséges ünnepség keretében zajlott le a volt premontrai főgimnázium növendékeinek 35 éves érettségi találkozója. A találkozóon Bartsch Ernő szőlőbirtokos, dr. Aufrecht Ede gyermekorvos, Gálffy Sándor plébános, Mellau Márton vikárius (Debrecen), dr. Hegyi Gyula ügyvéd (Budapest), dr. Medvigy Ferenc gyógyszerész, Gálhory József CFR főtitkár (Arad), dr. Paskutui Silvius közjegyző (Arad), dr. Roskopf Béla tudósanatoriumi főorvos, dr. Somogyi Imre ügyvéd (Budapest) és dr. Waldman Dezső ügyvéd vettek részt. Találkozás után a templomba vonultak „a 35 esztendő vándiákok”. A Te Deumot Mellau Márton vikárius celebrálta fényes papi segédlettel. Te Deum után felkeresték Szilágyi Dózst, a premontrai rend jelenlegi perjelét, akit dr. Roskopf Béla üdvözölt kórházi főorvos, akinek Schiff Ernő Dózsa perjel megköszönte a megemlékezést. Ezután a résztvevők felkeresték dr. Schiff Ernő nyugalmazott kórházi főorvos, az európai hírv. gyermekgyógyászt. Harminctéves elvezelt ugyanígy Schiff Ernő dr. tanította a gimnáziumban a közegészségtant. Az őz orvost Mellau Márton vikárius meleg szavakkal köszöntötte.

A találkozó résztvevői este a Püspökfürdőben társasvacsorán vettek részt.

Megdöbhentő mennyiségben találtak hamisított élelmi-szert az oradeai piacon

Százharminc liter tejet, negyvenkét liter tejfelt, rengeleg sajtot és gomolyát koboztak el

Oradea. Saját tud. Pénteken reggel 9 órakor dr. Hasas egészségügyi felügyelő a rendőri közleg segítséggel nagyszabású tejtermék és húsráziát tartott a piacon. A váratlan és rajtaütészerű ráziának köszönhető, hogy a bűnös árusok nem tudtak idejében elmenekülni. A rázia folyamán százharminc liter felvizezett tejet és 42 liter tejfelt koboztak el. Megállapította az egészségügyi felügyelő, hogy a tejfelt úgy készítették, hogy az aludt tejet szitán átszűrtek. Elkoboztak ezenkívül 18 kilogramm gomolyát és sajtot is. Ezután a húsárusokra került a sor. Több helyen elkobozták a csomagoló papirokat, mivel azok egészségügyi szempontból kifogás alá estek. A város közönsége a legnagyobb meglepéssel vette tudomásul a közegészségtügyi érdekek megtaggott szigorú ellenőrzés eredményét.

NAGY ÜNNEPÉLYESSÉGGEL SZENTELTEK FEL A SOVATAI KÁPOLNÁT. Sovataról jelentik: Nagy ünnepélyességgel szentelték fel Sovatan a hívek áldozatkészségéből emelt „Jézus Szent Szive” kápolnát. Az ünnepi szentmisét Jaross Béla pápai prelátus, apátfőesperes celebrálta Török Mihály, Abos József és Paul Gyula plébánosok segédletével. Mise közben Kakuts György, a tárgumuresi Magyar Tanoncotthon igazgatója ünnepi offertóriumot adott elő. A sovatai kápolna felavatásánál a hívők hatalmas tömege jelent meg s ott volt Gyárfás Elemér dr. és Szoboszlai László dr. is, mint az egyházi főtanács képviselői.

Csak indokolt esetben lehet diszpenzációval esküdni. Oradea. Saját tud. Mindazoknak, akik sürgősen akarnak házasságot kötni, mint ismeretes, az ügyészségtől kell az erre vonatkozó diszpenzációt megszerezni. Az ügyvel kapcsolatosan most az ügyészség a következő kommunikát adta ki: Mindazok, akik házasságkötésekhez az ügyészségtől diszpenzációt kérnek, saját érdekükben csak abban az esetben forduljanak ebben a kérdésben az ügyészséghez, ha a házasságkötés sürgősségének indoklása megfelelt a törvény 81. és 96. paragrafusának. Amennyiben az ügyészséghez benyújtott kérések nem felelnek meg a fenti követelményeknek, a kérvényeket visszautasítják.

RADIO

Vasárnap, július 10.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 9.55 Istentisztelet közvetítése. 13.25 Hangverseny adása. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 A hangverseny folytatása. 19 Aktualitások. 19.15 Tánckoncert közvetítése. Közben: sporthírek. 20.15 Tarka műsor. 20.30 Dvorzák: Hangverseny gramofonlemezen. 21 Hírek. 21.10 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. Operettrészletek. 22 Caruso-lemezek. 23 Sporthírek közvetítése. 23.15 Gramofonlemezek közvetítése. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 9.45 Hírek. 10—10.55 Görög katolikus szentmise. A szentbeszédet Balogh Bálint mondja. 11—11.55 Református istentisztelet. Prédikál Ravasz László dr. 12—13.15 Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. A szentbeszédet P. Varga László S. J. mondja. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Operaház tagjaiból alakult zenekar. 14 „Magyar írás Szent István évében”. Előadás. 15 Hanglemezek. 16 Gazdáknak. 16.45 Rendőrzene. 17.30 „Versek a nyárról”. Előadás. 18 Cigányzene. 19.15 „Világfürdőn élek”. Csevegés. 19.45 Zongoraszámok. 20.15 „A muzsikáló Arany János”. 21.05 Sporteredmények. 21.15 Budapesti Hangverseny Zenekar. 22.35 Hírek. 23 Cigányzene és jazz. 1.05 Hírek.

Hétfő, július 11.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Időszéri előadás. 19.15 Jacobescu énekel. 19.35 Rádiózenekar. 20.10 Előadás. Rádió Romania. 21.30 Lemezek. Rádió Bucuresti. 21.30 Kamarazene. Közreműködik a Theodorescu-négyes. 22.05 Munteanu Zsófia énekel. 22.30 Hírek. 22.45 Katonazene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Zongora és énekszámok. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Diákfelőrá. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Palesztina sorsdöntő órái”. Felolvasás. 18.30 Jazz. 19.30 Képzőművészeti előadás. 20 Lemezek. 20.15 Hírek szlovák nyelven. 21 Két egyfelvonásos. 21.50 Hírek. 22.10 Magyar est. 22.55 Időjárásjelentés. 23 A 2. honvédszállóalagred zenekara. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Szalon- és jazz-zene. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Kedd, július 12.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.15 Lemezek. Liszt-művek. 20.15 Vulpe Boris balalajka négyese. 20.50 Vaia Emanuel énekel. 21.15 Rádiózenekar. 22.30 Hírek. 22.45 Közvetítés egy étteremből. 23.45 Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Balalajka. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Az 1. honvédszállóalagred zenekara. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.10 Asszonyok tanácsadója. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „A cukorbaj”. Előadás. 18.30 Kedvelt melódiák. 19.10 A rádió tárgysorsjáték ismertetése. 19.30 Tánckoncert. 20.30 Versek. 20.50 Mocsányi és Lakos tréfája. 21.30 Hírek. 21.50 Elfelejtett magyar zeneművek. 23.05 Időjárásjelentés. 23.10 Cigányzene. 24 Hírek német és olasz nyelven. 24.10 Jazz. 1.05 Hírek külföldre.

Szerda, július 13.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.15 Lemezek. 20.15 Sibiceanu Theodor zongorázik. 20.45 Stroescu Constantin tenor énekel. 21.05 Előadás. 21.20 Bonisch Julius csellózik. 21.50 Vidám lemezek. 22.30 Hírek. 22.45 Dinicu-zenekar. 23.45 Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Gordonka és fuvolaszámok. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemezek. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Diákfelőrá. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „A francia festőművészet”. Előadás.

18.30 Budapesti Hangversenyzenekar. 19.15 „Küzdelem a Mount Everest meghódításáért”. Előadás. 19.45 Cigányzene. 20.55 Hírek. 21.25 „Così fan tutte”. Vígopera. 22.45 Időjárásjelentés. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Jazz. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Csütörtök, július 14.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Tánckoncert. 20.15 Stefanescu-Barbillon francia dalokat énekel. 20.50 Rádiózenekar. Francia hangverseny. 21.30 Időszéri anyag. 22.30 Hírek. 22.45 Lemezek. Francia zene. 23.45 Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Hanglemezek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 A 2. honvédszállóalagred zenekara. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Háztartási előadás. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Cigányzene. 19 „Az 1938. évi tenis-világ bajnokság”. Előadás. 19.30 Weker letlepi dalkör. 20.15 Hírek szlovák nyelven. 20.30 „Róma, az új olasz impérium székvárosa”. Előadás. 20.50 Grieg: A-moll szonáta. 21.20 „Nyul a bokorban”. Vígjáték. 22.50 Hírek. 23.15 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 24 Hírek német és olasz nyelven. 24.30 Tánckoncert. 1.05 Hírek.

Péntek, július 15.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Időszéri műsor. 19.15 Motzoi zenekar. 20.40 Verdi: Aida, négyfelvonásos opera lemezekről. A szünetben: hírek. 23.45 Hírek közvetítése külföldre németül és angolul. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Budapesti Koncert Szalonzenekar. 14.30 Cigányzene. 17.15 Diákfelőrá. 18 „A finn nő a finn társadalomban”. 18.30 Jazz. 19 Sportközlemények. 19.45 Külgügyi negyedóra. 20 Zongoraszámok. 20.30 „Zomborvidéki lakodalmi szokások”. Felolvasás.

21.15 Hírek. 21.35 Hanglemezek. 22.40 Időjárásjelentés. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldre.

Szombat, július 16.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Rádiózenekar. 20.35 Gheorghiu-Vilea Calopi román dalokat énekel. 21.15 Ghinda-táncczenekar. 22.30 Hírek. 22.45 Közvetítés egy étteremből. 23.45 Hírek közvetítése külföldre franciául és angolul. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Énekszámok. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemezek. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Mesék. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Séta a magyar Alpok gyöngyén. 18.45 Cigányzene. 19.45 Magyarország és Németország válogatott vízpoló csapatának mérkőzése. 20.30 Az 1. honvédszállóalagred zenekara. 21.40 Hírek. 22 „Nótaszüret”. 23 Időjárásjelentés. 24.20 Hanglemezek. 24.40 Hírek német és olasz nyelven. 1.05 Hírek külföldre.

KALAPEVÉS

A RÁDIÓBAN ÉS TELEVÍZIÓN

Londonból jelentik: Thomas Woodrooffe, az angol rádió sportbemondója, egy labdarugó mérkőzés helyszíni közvetítése során véletlenül elszóltta magát és pedig a mikrofonba: „Ha Preston csapata megnyeri ezt a mérkőzést, megeszem a kalapomat”. A mérkőzés Preston győzelmével végződött és Woodrooffe úgy érezte: a becsület megköveteli, hogy beváltsa az óriási nyilvánosság előtt tett megdöbbenéssel ígértét. A kalapevési jelenet rádió és televízió is leadták. Amint a televíziós készülékeken látható volt, Woodrooffe leült a terített asztalhoz, fejéről a tányérjába helyezte szalmakalapját, ebből késsel jókora darabot kinyarított és megette, majd a rövidség kedvéért kétkézre fogta kalapja megmaradt részét és néhány perc alatt az utolsó morzsáig elfogyasztotta. Utána kijelentette, hogy a kalap nagyon ízlett, de ezentúl jobban vigyáz majd a nyelvére a mikrofon előtt. Csak másnap derült ki, hogy a „szalmakalap” cukrozott ostyatesztből készült.

VAKÁCIÓJÁT

akár a tenger mellett,
akár a hegyek között
panzióban, vagy
SZALLODÁBAN
fogja eltölteni.

Ha az Állami Sorsjáték

sorsjegyet vásárolja a MERCUR fiókjainál,

lehetőséges, hogy a jövő évi szabadságát már

SAJÁT VILLÁJÁBAN

tölthesse.

MIELŐTT nyaralni megy, keresse fel a

MERCUR

FIÓKJAIT

A XVII. sorsjáték I. osztályának a húzása
JULIUS 15-én lesz

Oradeai képviselő: Dacia Bank, Bulv. Regele Ferdinand 9.

LEGUJABB

Japán-francia sajtóháború a Paracel-szigetek fölött

Párizsból jelentik: A japán kormány tiltakozott a francia kormánytól a Paracel-szigetek megszállása miatt. A tiltakozás nagy visszhangot keltett a francia sajtóban. A „Jour” szerint a területi fennhatóság feletti vita leg-

feljebb Annam és Kina között folyhat le, mert a sziget sohasem volt Japán birtokában. A francia sajtó nagyrésze egyébként erőlesen állást foglal a japán tiltakozással szemben.

Chamberlain az angol kormány mezőgazdasági politikájáról szólott

Nem akarunk mesterséges fejlesztést

Londonból jelentik: Az alsóház mezőgazdasági csoportjának küldöttsége felkereste Chamberlain miniszterelnököt, aki a földművelésügyi miniszter jelenlétében ismertette a kormány agrár-politikáját. Eszerint Anglia természeti okoknál fogva képtelen az önellátásra. A mezőgazdaság mesterséges fejlesztésére nincs szükség, mert a túltermelés megtermi a saját büntetését. A városi lakosság éppen-

olyan fontos, mint a vidéki és egyiket sem szabad a másik kedvéért feláldozni. A kormány a mezőgazdasági termelés normális fejlődésének előmozdítását tervezi, de az összlakosság érdekeinek szemelőtt tartásával. A közeljövőben átszervezi a baromfitenyésztést, fejleszt a hus- és szalonnáipart és betelepíti az állategészségügyi novellát.

Kihirdetik az ostromállapotot egész Palesztinában

Az arabok a zsidókat vádolják a zavargások okozásával

Londonból jelentik: A palesztinai zavargások ismét a polgárháború jellegét és méreteit öltötték magukra. A legutóbbi 48 óra alatt 31 halottja és 115 sebesültje volt a zavargásoknak. Több városban szigorú rendszabályokat hoztak, Jeruzsálemben pedig letartóztatták a szélsőséges zsidó vezéreket. Valószínű, hogy kihirdetik az ostromállapotot egész Palesztinában. Egyiptomból rövidesen két angol zászló-

alj indul Palesztinába. A légkör igen feszült. Jeruzsálemben zárva van valamennyi arab üzlet a sorozatos bombamerényletek miatt és az arab védelmi tanács küldöttsége az angol főbiztos előtt a zsidókat vádolta a legutóbbi zavargásokért. A zsidó nemzeti tanács nyilatkozatában súlyosan elítéli az arabellenes merényleteket.

A holland pénzügyminiszter Magyarországon

Budapestről jelentik: Néhány nap óta Budapestben tartózkodik Wilde dr. holland pénzügyminiszter. A holland vendég tiszteletére csütörtök este gróf Haller Gábor református lelkész baráti vacsorát adott. A vacsorán a holland miniszter kíséretén kívül részt vett Reményi Schneller magyar pénzügyminiszter, gróf Teleky Pál kultuszminiszter, Eckhardt Tibor és mások.

A bolgár miniszterelnök meleg szavakkal szólott a jugoszlávok iránti baráti kapcsolatokról

Szófiából jelentik: Kioszeivanoff miniszterelnök betegsége miatt csak most tudta elmondani exorzéját, melynek külpolitikai részében meleg szavakkal emlékezett meg a jugoszláv-bolgár baráti kapcsolatokról. Hangoztatta, hogy a bolgár kormány ugyanolyan politikát folytat, mint a Balkán-szövetség, bár nem tagja annak. Bulgária külpolitikáját csak a nemzet érdekei irányítják és Bulgária nem vállal kötelezettséget sem a nagyhatalmakkal, sem kisebb államokkal szemben. Belpolitikai szempontból hangoztatta, hogy a kormány sohasem gondolt más politikai módszerekre, mint a demokrata módszerek, mert a bolgár nép érzelmeinek a demokrácia felel meg a legjobban.

Földrengés Szegeden és környékén

Szegedről jelentik: Pénteken reggel 8 órakor Szegeden földrengést éreztek, ami nagy riadalmat keltett. A földlökések nem okoztak kárt, de érezhetőek voltak Orosházán, Tótkomlóson és Hódmezővásárhelyen is. A budapesti obszervatórium készülékei reggel 8 óra után szintén közeli földrengést jeleztek, amely 15 percig tartott. A földrengés fészke 240 kilométerre volt Budapesttől, tehát vagy Romániában vagy Jugoszláviában. A jelentések arra mutatnak, hogy Szeged és környéke a rengő terület szélére esett.

Törökország Szíriát igyekszik megbékíteni

Rüsti Arras külügyminiszter tárgyalást kezdett egy barátsági szerződés érdekében

Ankarából jelentik: A török külügyminisztériumban Rüsti Arras külügyminiszter elnökletével tanácskozást folyt a török-szíriai barátsági szerződésről. A megbeszélésen Szíria képviselője és a francia kormány megbízottja is jelen volt. Háromas bizottságot küldtek ki az előkészítő munkálatok elvégzésére. A török csapatok bevonulása miatt a zász jeléül Szíriában általános sztrájk volt. Sok tiltakozó távirat érkezett a szíriai francia biztos címére és a Népszövetséghez is a szabadságkérésük szerintük igazságtalan megoldása ellen.

Beck lengyel külügyminiszter újabb külföldi útja

Varsóból jelentik: Beck lengyel külügyminiszter a jövő héten hivatalos látogatásra Rigába utazik.

Öngyilkos lett egy régi szerb diplomata

Belgrádból jelentik: A „Vreme” értesülése szerint Bekicsevics Milos, volt berlini szerb követségi tanácsos, Berlinben öngyilkosságot követett el és meghalt. Bekicsevics a világháború idején a berlini szerb követség mellett teljesített szolgálatot és németbarát érzelmek miatt nem is tért többé vissza Jugoszláviába. Azóta állandóan Németországban élt. Neve egyidőben sokat szerepelt, mert azzal vádolták, hogy fontos okmányokat juttatott a német kormány kezébe.

Arcárhirdetések

Egy szó ára 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. „Cim a kiadóban” további 10 lel. Alláskeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés díja 30 lel. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

<p>Lakás</p> <p>Kiadók 1-2-4 szobás uri lakások. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 35. szám.</p> <p>Kiadó augusztus 1-re 4 szobás, összkomfortos lakás. — Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 25. szám.</p> <p>Butorozott szoba azonnal kiadó. Oradea, Str. Vlahuta 22</p> <p>Egyszobás konyhás lakás július 15-re kiadó. Oradea, Str. Axenta Sever 13.</p> <p>2 szobás komfortos lakás aug. 1-re kiadó. Oradea, Regele Ferdinand 49, illetve Str. Párinte Dancila 7. szám.</p> <p>Lét utcai szobás, komfortos lakás augusztusra kiadó. Oradea, Andrei Muresanu 14.</p> <p>Központban udvari parkettás szoba és konyhából álló lakás. szeptember, esetleg augusztus 1-re kiadó. Értekezni: Oradea, Str. Moldova 2.</p> <p>Egyszoba, konyha, előszoba kiadó július 1-re. Oradea Str. Oltenia 8. szám.</p> <p>2 szobás előszobás lakás azonnal kiadó. Oradea, Str. Barier 5. szám. Colonie Posany.)</p> <p>Különféle</p> <p>Kerekék bérbe sürgősen komplett hálószoza butort, a nyári hónapokra. — Cim a kiadóban.</p> <p>Nyaralók figyelmébe! Olcsó szobák kaphatók a Félix-fürdőn, erdőszelvényekben. — Értekezni: Paizs Józsefnél, Baile-Félix, Erdész-lak.</p>	<p>Német születésű nő, gyermekek mellé ajánlkozik. Cim: özv. Gyulainé, Oradea, Str. Take Jánoscu 21. szám.</p> <p>Adás-vétel</p> <p>Herbst óra-ékszerész áruháza, Oradea, Bd. Regele Ferdinand 3. Legolcsóbb beszerzési forrás kar- és zsebrák 150-200-300, Doxa, Omega órák 700-900-1200, — arany karikagyűrűk párja 600-800. Veszék ócska ékszereket, zsebrákot, brilliántot, javítók olcsón órákat, ékszereket.</p> <p>Veszék mindenféle újságpapírt, könyvet, tüveket, ócska férfi ruhákat. Klein Dezső, Oradea, Str. Buda Deleanu No. 2.</p> <p>Eladó irógépasztal, ingaóra, Meteor-kályha, ebédlő, háló és konyhabutor. Oradea, Str. Regele Carol 31. szám.</p> <p>Jó állapotban lévő, használt pianót megvételre keresek. Salard, Romai katolikus plébánia</p> <p>Hangverseny zongora eladó. Oradea, Str. Brațianu 27. szám.</p> <p>Egy jókarban lévő Singer varrógép eladó. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 30.</p> <p>Zongora, rövid, keresztthuros, bécsi gyártmányú, olcsón eladó. Cim: Oradea, Str. Petőfi 10.</p> <p>Oktatás</p> <p>Okleveles óvónő korrepetálást vagy bármilyen tanítást vállal. Vidékre is elmenni. Cime: Tóth Magdolna okl. óvónő, Oradea, Str. Roșiorilor 7.</p>
---	---